

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

સ્ટેટ બેંક ઓફ હૈદરાબાદ

વી.

ટાઉન મ્યુનિસિપલ કાઉન્સિલ

ડિસેમ્બર ૧, ૨૦૦૬

[એસ. બી. સિન્હા અને માર્કેટીય કાટજી, જે. જે.]

સિવિલ પ્રોસિજર કોડ, ૧૯૦૮-આદેશ VI ની જોગવાઈ, ૧૯૯૮ માં દાખલ કરાયેલ નિયમ ૧૭-દાવો-દાવામાં સુધારો-આદેશ VI, નિયમ I ૭-ક્ષેત્ર સાથે જોડાયેલા પરંતુકના આધારે ઉચ્ચ અદાલત દ્વારા નામંજૂર:પ્રોવિઝો એ સમયે અમલમાં આવ્યો હતો જ્યારે ૧.૭.૨૦૦૨-It હાથમાં રહેલા કેસને લાગુ પડતો ન

હતો-ઉચ્ચ અદાલત તે સમયે જે કાયદો અસ્તિત્વમાં હતો તેને લાગુ કરવામાં નિષ્ફળ રહી હતી

મિલકતના સંદર્ભમાં મનાઈ હુકમ માટેના દાવામાં, ફરિયાદમાં સુધારો કરવા માટે રજા આપવા માટે અરજી દાખલ કરવામાં આવી હતી.અરજીને મંજૂરી આપવામાં આવી હતી.વિવાદિત ચુકાદાને કારણે ઉચ્ચ અદાલતે ચુકાદો આપ્યો હતો કે આદેશ છઠ્ઠો, નિયમ ૧૭, સી. પી. સી. સાથે જોડાયેલી જોગવાઈને ધ્યાનમાં રાખીને સુધારા માટેની ઉપરોક્ત અરજી જાળવવા યોગ્ય નથી અને ઉપરોક્ત તારણ પર ફરિયાદમાં સુધારો કરવાની મંજૂરી આપતો આદેશ રદ કરવામાં આવ્યો હતો.

આ અદાલતમાં અપીલમાં વિચારણા માટે ઊભા થયેલા પ્રશ્નો આ પ્રમાણે છે:(૧) શું આદેશ ૬, નિયમ ૧૭, સી. પી. સી. સાથે જોડાયેલ પરંતુક તાત્કાલિક કેસમાં લાગુ પડતી ન હતી અને તેથી ઉચ્ચ અદાલતે તેના પર આધાર રાખવામાં ભૂલ કરી હતી અને ૨) શું પ્રતિવાદીની રજૂઆત કે સુધારા માટેની અરજી વિલંબિત થઈ રહી છે, તેને ધ્યાનમાં લેવી જોઈએ નહીં, તે અન્યાયી છે.

અપીલને મંજૂરી આપવી અને આ બાબતને હાઈકોર્ટમાં મોકલવી, કોર્ટ

ઠરાવ્યુ :૧. આદેશ **VI**, નિયમ ૧૭, સી. પી. સી. માં જોડવામાં આવેલ જોગવાઈને સિવિલ પ્રોસિજર કોડ (સુધારા) અધિનિયમ, ૨૦૦૨ દ્વારા ઉમેરવામાં આવી હતી, જે **W. E. F. ૧-૭-૨૦૦૨** થી અમલમાં આવી હતી.આ દાવો વર્ષ ૧૯૯૮માં દાખલ કરવામાં આવ્યો હોવાથી, સંહિતાના આદેશ **VI**, નિયમ ૧૭ની જોગવાઈ લાગુ થશે નહીં.ઉચ્ચ અદાલત તે સમયે જે કાયદો અસ્તિત્વમાં હતો તેને લાગુ કરવામાં નિષ્ફળ રહી હોવાથી, તેના મતે તે સાચું ન હતું.ઉચ્ચ અદાલતે ઉપરોક્ત પરંતુક પર આધાર રાખ્યો હતો અને અભિપ્રાય આપ્યો હતો કે તેને ધ્યાનમાં રાખીને વાદી એ સ્થાપિત કરવા માટે બંધાયેલો છે કે યોગ્ય ખંત હોવા છતાં તે દાવાની સુનાવણી શરૂ થાય તે પહેલાં આ મુદ્દો ઉઠાવી શક્યો ન હોત.ઉચ્ચ અદાલતે દેખીતી રીતે ઉપરોક્ત જોગવાઈ પર આધાર રાખવામાં ગેરકાયદેસરતા કરી હતી.[૯૨૧-**F**; ૯૨૨-**C-E**]

૨. તે કહેવું એક બાબત છે કે સુધારા માટેની અરજી વિલંબ અથવા વિલંબથી પીડાય છે પરંતુ તે કહેવું બીજી બાબત છે કે તેનાથી પ્રતિવાદી પૂર્વગ્રહચુકત હતો.એવો પણ પ્રતિવાદીનો કેસ નથી કે આવા સુધારાને કારણે, મર્યાદાના કાયદાને ધ્યાનમાં રાખીને જે રાહત આપી શકાતી ન હતી તે ઉપલબ્ધ થઈ ગઈ છે.આવા કેસમાં પણ કોર્ટ શક્તિહીન નથી, તેમ છતાં માંગવામાં આવેલી રાહત

અન્યથા મર્યાદા દ્વારા અવરોધિત કરવામાં આવશે કે કેમ તે પ્રશ્ન આ મુદ્દાને નિર્ધારિત કરવા માટે એક સુસંગત પરિબળ છે.[૯૨૨-એફ-૭]

એલ. જે. લીય એન્ડ કંપની લિમિટેડ વિ. જાર્ડિન સ્કિનર એન્ડ કંપની, [૧૯૫૭] એસસીઆર ૪૩૮; પીરગોંડા હોંગોંડા પાટિલ વિરુદ્ધ કાલગોંડા શિડગોંડા પાટિલ અને અન્ય, [૧૯૫૭] એસસીઆર ૫૯૫; રાજેશ કુમાર અગ્રવાલ અને ઓઆરએસ. વિ.કે. કે. મોદી અને અન્ય, [૨૦૦૬] ૪ એસસીસી ૩૮૫; પંકજા અને અબ્ર. વી.એલ. આર. અને ઓઈએસ દ્વારા ચેલપ્પા (મૃત)., [૨૦૦૪] ૬ એસસીસી ૪૧૫; બલદેવ સિંહ અને ઓઆરએસ. વિ.મનોહર સિંહ અને અબ્ર વગેરે, જે. ટી. (૨૦૦૬) ૭ એસસી ૧૩૯; ગજાનન જયકિશન જોશી વિરુદ્ધ પ્રભાકર મોહન/અલ કા/વોર, (૧૯૯૦ (૧ એસ. સી. સી. ૧૬૬ અને એ. કે. ગુપ્તા એન્ડ સન્સ વિરુદ્ધ દામોદર વેલી કોર્પોરેશન, (૧૯૬૬) ૧ એસ. સી. આર. ૭૯૬.

સિવિલ અપીલેટ જ્યુરિસડીક્શન:૨૦૦૬ની સિવિલ અપીલ નંબર ૫૨૯૪.

એમ. એસ. એ. નંબર ૧૩૨ અને ૧૩૩/૨૦૦૩ માં બેંગ્લોર ખાતે કામટક હાઈકોર્ટના ૬-૬-૨૦૦૫ ના અંતિમ સામાન્ય ચુકાદા અને હુકમનામાથી.

અપીલકર્તા માટે રાજીવ ધવન, એ. વી. રંગમ, એ. રંગનાથન અને બડી એ.
રંગનાથન.

પ્રતિવાદી માટે એસ. નંદા કુમાર, સતીશ કુમાર, મથિલસામી, રેનુગા દેવી, વી.
સુબ્રમણ્યમ અને વી. એન. રઘુપતિ.

કોર્ટનો ચુકાદો આના દ્વારા આપવામાં આવ્યો હતો

એસ. બી. સિન્હા, જે. લીવ મંજૂર.

અપીલકર્તા-બેન્કે પ્રતિવાદી સામે દાવો દાખલ કર્યો.આ દાવો ચાદગીર શહેરમાં
આવેલા ૬૧૦ ફૂટ x ૨૫૦ ફૂટના પ્લોટની માલિકી સાથે સંબંધિત છે.તે વાદી
દ્વારા જાહેર હરાજીમાં ખરીદવામાં આવી હતી.કથિત રીતે, પ્રતિવાદી હવે કહેવાતી
રકમનો દાવો કરી રહ્યો છે.આ દાવો શરૂઆતમાં મનાઈ હુકમ માટે દાખલ કરવામાં
આવ્યો હતો.પ્રતિવાદીએ તે જ અદાલતમાં અન્ય એક દાવો પણ દાખલ કર્યો
હતો, જેમાં બેંકને કોઈ પણ ઈમારત બાંધવા પર પ્રતિબંધ મૂકતા કાયમી મનાઈ
હુકમ માટે દાવો કરવામાં આવ્યો હતો.અપીલકર્તાનો દાવો રદ કરવામાં આવ્યો

હતો જ્યારે પ્રતિવાદીનો દાવો નક્કી કરવામાં આવ્યો હતો.ત્યાં બંને પક્ષોએ તેની વિરુદ્ધ અપીલ કરી હતી.ઉપરોક્ત અપીલમાં, ફરિયાદમાં સુધારો કરવા માટે રજા આપવા માટે અરજી દાખલ કરવામાં આવી હતી.ફરિયાદમાં સુધારો કરવા માટે રજા આપવા માટેની ઉપરોક્ત અરજીને અપીલ અદાલતે ૭.૦૪.૨૦૦૩ ના આદેશ દ્વારા મંજૂરી આપી હતી.અપીલ અદાલતે બંને દાવાઓને ગુણદોષના આધારે નવેસરથી નિકાલ કરવા માટે ટ્રાયલ કોર્ટમાં મોકલી દીધા હતા.પ્રતિવાદી દ્વારા અહીં ઉચ્ચ અદાલત સમક્ષ બીજી અપીલ દાખલ કરવામાં આવી હતી.વિવાદિત ચુકાદાને કારણે ઉચ્ચ અદાલતે અભિપ્રાય આપ્યો હતો કે સિવિલ પ્રોસિજર કોડ (કોડ) ના આદેશ VI, નિયમ ૧૭ સાથે જોડાયેલી જોગવાઈને ધ્યાનમાં રાખીને સુધારા માટેની ઉપરોક્ત અરજી જાળવવા યોગ્ય નથી.ઉપરોક્ત તારણ પર માત્ર ફરિયાદમાં સુધારો કરવાની મંજૂરી આપતો આદેશ જ રદ કરવામાં આવ્યો ન હતો, અપીલને પણ મંજૂરી આપવામાં આવી હતી અને આ બાબતને કાયદા અનુસાર નવેસરથી વિચારણા માટે પ્રથમ અપીલ અદાલતમાં મોકલવામાં આવી હતી.

આમ, અપીલકર્તા આપણી સામે છે.

વિચારણા માટે જે ટૂંકો પ્રશ્ન ઊભો થાય છે તે એ છે કે શું સંહિતાના આદેશ VI, નિયમ ૧૭ સાથે જોડાયેલી જોગવાઈ તાત્કાલિક કેસમાં લાગુ પડે છે કે કેમ.

સંહિતાના આદેશ VI, નિયમ ૧૭ આ રીતે વાંચે છે:

"અદાલત કાર્યવાહીના કોઈપણ તબક્કે કોઈ પણ પક્ષને ન્યાયી હોય તેવી રીતે અને શરતો પર તેની દલીલોમાં ફેરફાર અથવા સુધારો કરવાની મંજૂરી આપી શકે છે અને પક્ષો વચ્ચેના વિવાદમાં વાસ્તવિક પ્રશ્નો નક્કી કરવાના હેતુસર જરૂરી હોય તેવા તમામ સુધારા કરવામાં આવશે.

તેમાં જોડવામાં આવેલ જોગવાઈ સિવિલ પ્રોસિજર કોડ (સુધારા) અધિનિયમ, ૨૦૦૨ દ્વારા ઉમેરવામાં આવી હતી, જે ૧.૦૭.૨૦૦૨ થી અમલમાં આવી હતી.તે નીચે વાંચે છે

"પરંતુ સુનાવણી શરૂ થયા પછી સુધારા માટેની કોઈ પણ અરજીને મંજૂરી આપવામાં આવશે નહીં, સિવાય કે અદાલત એવા નિષ્કર્ષ પર આવે કે યોગ્ય ખંત હોવા છતાં, પક્ષ સુનાવણી શરૂ થાય તે પહેલાં આ મુદ્દો ઉઠાવી શક્યો ન હોત.

૨૦૦૨ના સુધારા અધિનિયમની કલમ ૧૬ (૨) નીચે મુજબ છે:

"૧૬(૨) આ અધિનિયમની જોગવાઈઓ અમલમાં આવી છે અથવા પેટા-કલમ (૧) હેઠળ રદ કરવામાં આવી છે તે છતાં, અને સામાન્ય કલમો અધિનિયમ, ૧૮૯૭ ની કલમ ૬ ની જોગવાઈઓની વ્યાપકતાને પૂર્વગ્રહ વિના અમલમાં આવી છે.

(અ) * * * * *

(બી) સિવિલ પ્રોસિજર કોડ (સુધારા) અધિનિયમ, ૧૯૯૯ની કલમ ૧૬ અને આ અધિનિયમની કલમ ૭ના પ્રારંભ પહેલાં દાખલ કરવામાં આવેલી કોઈપણ દલીલના સંદર્ભમાં સિવિલ પ્રોસિજર કોડ (સુધારા) અધિનિયમ, ૧૯૯૯ની કલમ ૧૬ અને આ અધિનિયમની કલમ ૭ દ્વારા પ્રથમ અનુસૂચિના આદેશ ૬ના નિયમો ૫, ૧૫, ૧૭ અને ૧૮ની જોગવાઈઓ, જેમ કે અવગણવામાં આવી છે અથવા, જે પણ કેસ હોય, તેમાં ઉમેરવામાં આવી છે અથવા બદલવામાં આવી છે;

ઉપરોક્ત જોગવાઈને ધ્યાનમાં રાખીને તેમાં કોઈ શંકા ન હોઈ શકે કે દાવો વર્ષ ૧૯૯૮માં દાખલ કરવામાં આવ્યો હોવાથી, સંહિતાના આદેશ VI, નિયમ ૧૭ની જોગવાઈ લાગુ થશે નહીં.

ઉચ્ચ અદાલતે ઉપરોક્ત પરંતુક પર આધાર રાખ્યો હતો અને અભિપ્રાય આપ્યો હતો કે તેને ધ્યાનમાં રાખીને વાદી એ સ્થાપિત કરવા માટે બંધાયેલો છે કે યોગ્ય ખંત હોવા છતાં તે દાવાની સુનાવણી શરૂ થાય તે પહેલાં આ મુદ્દો ઉઠાવી શક્યો ન હોત.ઉચ્ચ અદાલતે દેખીતી રીતે ઉપરોક્ત જોગવાઈ પર આધાર રાખવામાં ગેરકાયદેસરતા કરી હતી.

પ્રતિવાદી વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ, જોકે, રજૂઆત કરશે કે સુધારા માટેની અરજી વિલંબિત હોવાથી, તેને ધ્યાનમાં લેવી જોઈએ નહીં.

તે કહેવું એક બાબત છે કે સુધારા માટેની અરજી વિલંબ અથવા વિલંબથી પીડાય છે પરંતુ તે કહેવું બીજી બાબત છે કે તેનાથી પ્રતિવાદી પૂર્વગ્રહયુક્ત હતો.એવો પણ પ્રતિવાદીનો કેસ નથી કે આવા સુધારાને કારણે, મર્યાદાના કાયદાને ધ્યાનમાં રાખીને જે રાહત આપી શકાતી ન હતી તે ઉપલબ્ધ થઈ ગઈ છે.આવા કેસમાં પણ અદાલત શક્તિહીન નથી, તેમ છતાં માંગવામાં આવેલી રાહતને અન્યથા મર્યાદા દ્વારા પ્રતિબંધિત કરવામાં આવશે કે કેમ તે પ્રશ્ન આ મુદ્દાને નિર્ધારિત કરવા માટે એક સુસંગત પરિબળ છે.

આ મામલાના આ પાસાને આ અદાલતે એલ. જે. લીય એન્ડ કંપની લિમિટેડ વિરુદ્ધના કેસમાં ધ્યાનમાં લીધું છે. જાર્ડિન સ્કિનર એન્ડ કંપની [(૧૯૫૭) એસસીઆર ૪૩૮] નીચેની શરતોમાં:

"તેમાં કોઈ શંકા નથી કે અદાલતો, એક નિયમ તરીકે, સુધારાને મંજૂરી આપવાનો ઇનકાર કરશે, જો સુધારેલા દાવા પરનો નવો દાવો અરજીની તારીખે મર્યાદા દ્વારા પ્રતિબંધિત કરવામાં આવશે. પરંતુ તે સુધારાનો આદેશ આપવો જોઈએ કે કેમ તે અંગે વિવેકબુદ્ધિનો ઉપયોગ કરીને ધ્યાનમાં લેવાનું એક પરિબળ છે, અને જો તે ન્યાયના હિતમાં જરૂરી હોય તો તેને આદેશ આપવાની અદાલતની સત્તાને અસર કરતું નથી.

એલ. જે. લીય એન્ડ કંપની લિમિટેડ (ઉપરોક્ત) નો ઉલ્લેખ પીરગોંડા હોંગોંડા પાટિલ વિરુદ્ધ કાલગોંડા સિદગોંડા પાટિલ અને અન્યો [(૧૯૫૭) એસસીઆર ૫૯૫] હોલિંગમાં કરવામાં આવ્યો હતો:

"અમારું માનવું છે કે એ જ કેસમાં જે. બેટચેલરે તેમના ચુકાદામાં સાચા સિદ્ધાંતોનો ઉચ્ચાર કર્યો હતો, એટલે કે., કિશનદાસ રૂપચંદનો કેસ, જ્યારે તેમણે pp. ૬૪૯-૬૫૦ પર કહ્યું હતું:"તમામ સુધારાઓને મંજૂરી

આપવી જોઈએ જે બે શરતોને સંતોષે છે (એ) બીજી બાજુ સાથે અન્યાય ન કરવો અને (બી) પક્ષો વચ્ચેના વિવાદમાં વાસ્તવિક પ્રશ્નો નક્કી કરવાના હેતુ માટે જરૂરી છે. પરંતુ હું વધુ અધિકારીઓનો ઉલ્લેખ કરવાથી દૂર રહું છું, કારણ કે, મારા મતે, તે બધા ચોક્કસપણે એક જ સિદ્ધાંત મૂકે છે.તે સિદ્ધાંત, જેમ હું તેને સમજું છું, તે છે કે સુધારાઓને માત્ર ત્યારે જ નકારી કાઢવા જોઈએ જ્યાં અન્ય પક્ષને તે જ સ્થિતિમાં મૂકી શકાતો નથી જાણે કે દલીલ મૂળરૂપે સાચી હતી, પરંતુ સુધારાથી તેને નુકસાન થશે જે ખર્ચમાં ભરપાઈ કરી શકાતી નથી.તે માત્ર આ સામાન્ય નિયમનો એક ખાસ કેસ છે કે જ્યાં વાદી કાર્યવાહીના કારણના સંદર્ભમાં નવો દાવો કરીને સુધારો કરવા માંગે છે, જે દાવાની સ્થાપના મર્યાદા દ્વારા પ્રતિબંધિત થઈ ગઈ હોવાથી, સુધારાને નકારી કાઢવો આવશ્યક છે; તેને મંજૂરી આપવી એ પ્રતિવાદીને ઈજા પહોંચાડવાનું હશે જે દાવાના સારા બચાવથી વંચિત કરીને ખર્ચમાં વળતર આપી શકાતું નથી.તેથી અંતિમ કસોટી હજુ પાછા એ જ રહે છે:બીજી બાજુ સાથે અન્યાય કર્યા વિના સુધારાને મંજૂરી આપી શકાય કે નહીં?બેચેલર જે. એ આ અવલોકનો એવા કેસમાં કર્યા હતા જ્યાં દાવો ભાગીદારી અને ખાતાઓના વિસર્જન માટે હતો, વાદીઓએ આરોપ લગાવ્યો હતો કે ભાગીદારી કરારના અનુસરણમાં તેઓએ રૂ. પ્રતિવાદીઓને ૪,૦૦૧ મૂલ્યનું કાપડ.વાદીઓએ કાપડ પહોંચાડ્યું હતું, પરંતુ તે નિષ્કર્ષ પર આવ્યા કે કોઈ ભાગીદારી બનાવવામાં આવી ન

હતી.અપીલના તબક્કે, વાદીઓએ ભાગીદારીની અરજીને છોડી દીધી અને રૂ. ૪, ૦૦૧.તે તારીખે નાણાં માટેના દાવા પર મર્યાદા દ્વારા પ્રતિબંધ મૂકવામાં આવ્યો હતો.એવું માનવામાં આવ્યું હતું કે સુધારાને યોગ્ય રીતે મંજૂરી આપવામાં આવી હતી, કારણ કે દાવો નવો દાવો ન હતો.

[રાજેશ કુમાર અગ્રવાલ અને અન્યો વિરુદ્ધ કે. કે. મોદી અને અન્યો, (૨૦૦૬) ૪ એસસીસી ૩૮૫, પંકજા અને અન્યો વિરુદ્ધ ચેલપ્પા (મૃત) બાય એલઆરએસ. અને અન્યો, (૨૦૦૪) ૬ એસસીસી ૪૧૫, બલદેવ સિંહ અને અન્યો વિરુદ્ધ.મનોહર સિંહ અને અન્ય. વગેરે. જે. ટી. ૨૦૦૬ (૭) એસસી ૧૩૯, ગજાનન જયકિશન જોશી વિરુદ્ધ પ્રભાકર મોહનલાલ કલવાર (૧૯૯૦) ૧ એસસીસી ૧૬૬ અને એ. કે. ગુપ્તા એન્ડ સન્સ વિરુદ્ધ દામોદર વેલી કોર્પોરેશન, (૧૯૬૬) ૧ એસસીઆર ૭૯૬]

ઉચ્ચ અદાલત તે સમયે જે કાયદો અસ્તિત્વમાં હતો તેને લાગુ કરવામાં નિષ્ફળ રહી હોવાથી, અમને નથી લાગતું કે તે તેના દૃષ્ટિકોણમાં સાચો હતો.

ઉપરોક્ત કારણોસર, વિવાદિત ચુકાદાને ટકાવી શકાતો નથી જે તે મુજબ રદ કરવામાં આવે છે. અપીલને મંજૂરી આપવામાં આવે છે અને આ બાબત કાયદા અનુસાર અપીલની નવેસરથી વિચારણા માટે ઉચ્ચ અદાલતમાં મોકલવામાં આવે છે. જોકે, પક્ષકારોની તમામ દલીલો ખુદી રહેશે.

અપીલને મંજૂરી આપવામાં આવી છે.

બી.બી.બી

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.